

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Ontstellend weerzinwekkend maar wonderbaarlijk intens: vijf perspectieven op Emmanuel Fremiets gorilla-beelden (1859-1888)

Broekhuizen, B.J.M. van

Citation

Broekhuizen, B. J. M. van. (2022, June 21). *Ontstellend weerzinwekkend maar wonderbaarlijk intens: vijf perspectieven op Emmanuel Fremiets gorilla-beelden (1859-1888)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3309992>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3309992>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen behorend bij

Dick van Broekhuizen, *Ontstellend weerzinwekkend maar wonderbaarlijk intens. Vijf perspectieven op Emmanuel Fremiets gorillabeelden (1859-1888)*, Universiteit Leiden, 2022.

1/ Door twintigste-eeuwse kunstenaars en critici worden beeldhouwers uit de negentiende eeuw gezien als reactionair -werkend in neostijlen- of als vooruitstrevend -werkend op een manier die het modernisme van de twintigste eeuw reeds aankondigt-, waaruit de conclusie kan worden getrokken dat maar weinig negentiende-eeuwse beeldhouwers leken te behoren tot hun eigen tijd.

2/ Om een succesvol kunstenaar in Frankrijk te zijn, zoals Emmanuel Fremiet, was het belangrijker om terzake kennis te verwerven en toegang tot de juiste verkoop- en tentoonstellingsinfrastructuur, dan dat je was opgeleid in de Beaux-Arts of dat je de Prix de Rome won.

3/ Er bestaat een grote continuïteit in de Europese beeldhouwkunst als het gaat om de organisatie en exploitatie van het beeldhouwersatelier met leerlingen, assistenten en collega's, waaruit men in de twintigste eeuw de conclusie trok dat een beeldhouwer niet volledig 'auteur' is van zijn beeldhouwwerk, tenzij hij en taille directe gaat werken.

4/ De visualisatie van de achtergestelde positie van de vrouw in de westerse samenleving in de exotische gorillabeelden van Fremiet is een uiting van negentiende-eeuwse vrouwvijandigheid, die heden ten dage nog steeds navrant voelbaar is in Nederland en Frankrijk.

5/ In Nederland beschouwt men het museum steeds vaker als een commercieel business-model in de vrijetijdssector, waarmee wordt onderschat dat het museum als negentiende-eeuws project bedoeld is om collecties te vergroten, te bewaren voor het nageslacht inclusief de preventieve conservering, te onderzoeken, te tonen en te ontsluiten, gericht op een publiek van studiehoofden in plaats van toeristen.

6/ Voor de negentiende eeuw bestaat geen beklijvende samenvattende tijdcode, zoals bijvoorbeeld de Gouden eeuw, of de Barok, wat wijst op een niet samen te vatten complexiteit van deze periode tussen Franse Revolutie (1789) en Eerste Wereldoorlog (1914).

7/ De geschiedenis van de beeldhouwkunst staat in de Nederlandse kunstgeschiedschrijving op het tweede plan.

8/ Het is geen modeverschijnsel om meerdere disciplines te verenigen in een 'multidisciplinaire aanpak', maar een onontkoombare benutting van kennisgebieden in een wetenschappelijk verantwoord onderzoek, waarmee het mogelijk wordt om een kunstwerk vanuit zoveel mogelijk invalshoeken en vraagstellingen te begrijpen.

9/ De coronapandemie heeft de onmogelijkheid aangetoond van een succesvolle communicatie van statistische gegevens, weergegeven in staaf-, lijn- of taartdiagrammen, als argument voor beperkende maatregelen, door de Nederlandse regering en instellingen zoals het RIVM.

10/ Uitspraken over het gedrag en de aard van niet-menselijke primaten zoals de gorilla zijn impliciete uitspraken over wat het betekent om mens te zijn.

11/ Het genieten van kunst gaat niet altijd samen met het begrijpen van kunst.